

ΣΥΝΕΔΡΙΟ ΤΗΣ ΤΕΡΓΕΣΤΗΣ

Στις 19 Αυγούστου—1 Σεπτεμβρίου 1964, στην Τεργέστη 'Ιταλίας, έγινε το 20ο Συνέδριο τής Διεθνούς Ένώσεως Γυναικῶν (Alliance Internationale des Femmes). Ἡ Δ. Ε. Γ., πού ιδρύθηκε τὸ 1904 καὶ γιόρτασε στὴν Τεργέστη τὰ 60 χρόνια τῆς, εἶναι μιὰ διεθνῆς ὀργάνωσις, μὲ 52 σωματεῖα-μέλη σκορπισμένα σὲ 38 Κράτη, ἀπὸ τὶς ὀργανώσεις ἐκεῖνες πού τὰ Ἠνωμένα Ἔθνη (καὶ παρεμφερεῖς ὀργανισμοὶ τους: Ε. C. O. S. O. C., U. N. E. S. C. O., U. N. I. C. E. F.) ἔχουν χορηγήσει τὴν «συμβουλευτικὴν κατάστασιν» (statut consultatif) καὶ οἱ ὁποῖες περιλαμβάνονται στὸν λεγόμενον «Εἰδικὸ Πίνακα» τῆς Διεθνούς Ὀργανώσεως Ἐργασίας (I. L. O.). Ὅπως ὅλα τὰ σωματεῖα, ἡ ΔΕΓ συγκαλεῖ κάθε τρία χρόνια τὴν Γενικὴ τῆς Συνέλευση ἢ Συνέδριο (πού τὸ 1958 εἶχε γίνῃ στὴν Ἀθήνα) καὶ ὅπου τὰ σωματεῖα-μέλη τῆς ἀπὸ κάθε κράτος ἀντιπροσωπεύονται μὲ μέχρι 12 ἀντιπροσώπους μὲ δικαίωμα ψήφου καὶ μέχρι 12 ἀναπληρωματικὰς χωρὶς δικαίωμα ψήφου. Στὴν Τεργέστη ἔλθον τελικὰ περὶ τὶς 200 συνέδριοι ἀπὸ τὰ ἐξῆς 28 κράτη: Αὐστραλία, Βραζιλία, Γαλλία, Δυτικὴ Γερμανία, Δανία, Ἑλβετία, Ἑλλάδα, Ἠνωμένη Ἀραβικὴ Δημοκρατία (Αἴγυπτος), Ἰταλία, Ἰράν, Ἰρλανδία, Ἰσλανδία, Ἰσραήλ, Κάτω - Χῶρες (Ὀλλανδία), Κένυα, Κεϋλάνη, Λιβερία, Λίβανο, Μεγάλῃ Βρετανία, Μπαχάμες, Νιγηρία, Νορβηγία, Πακιστάν, Σιέρα Λεόνε, Σουηδία, Τουρκία, Φιλιππίνες, Φινλανδία. Ἐκτὸς αὐτῶν, ἀντιπροσώπους ἔστειλαν οἱ εἰδικὰ συνεργαζόμενοι μὲ τὴν ΔΕΓ ἐξῆς διεθνεῖς Ὄργανισμοὶ καὶ Ὄργανώσεις: ἡ U. N. E. S. C. O., οἱ Ἀμερικανικὲς Ὄργανώσεις α) «Committee of Correspondance», β) «Φίλοι τῆς Alliance εἰς Ἡ ΠΑ» (στὶς ἀσκνες ἐνέργειες καὶ συμπαράστασις τῆς ὁποίας ὀφείλεται ἡ ἐκπροσώπησις τῆς ΔΕΓ στὰ ΗΑ στὴν Ἀμερικὴ καὶ ἡ τακτικὴ τῆς ἐνημέρωσις γιὰ ὅ,τι γίνεται ἐκεῖ) καὶ γ) τὸ Ταμεῖον Ὑπερατλαντικῆς βοήθειας τοῦ Συνδέσμου Γυναικῶν ψηφοφόρων τῶν ΗΠΑ· τὸ Διεθνὲς Συμβούλιον Γυναικῶν (ἀπὸ τὸ ὁποῖο προῆλθε ἡ Alliance καὶ μὲ τὸ ὁποῖο τὴν συνδέουσι ἰδιαίτεροι δεσμοί)· τὸ Διεθνὲς Συμβούλιον Ἰσραηλιτικῶν Γυναικῶν ἢ Διεθνῆς Ὁμοσπονδία Ἐπαγγελματικῶν καὶ Ἐργαζομένων Γυναικῶν ἢ «Διεθνῆς τῆς Ἀνοικτῆς Θύρας» (γιὰ τὴν ὁποία θὰ ξαναμιλήσωμε ἄλλοτε). ὁ Διεθνῆς Σύλλογος Σοροπτιμίστ καὶ ἡ Παγκόσμιος Ὁμοσπονδία τῶν Οὐκρανίδων Γυναικῶν (μὲ ἔδρα τὸν Καναδᾶ καὶ τὶς ΗΠΑ). Τὸ Ἑλληνικὸ σωματεῖο-μέλος τῆς ΔΕΓ, ὁ Συνδέσμος μας, ἀντιπροσωπεύτηκε μὲ τὶς ἐξῆς κυρίες:

Ἀρχηγὸς Ἀντιπροσωπείας: Αἴγλη Ψάλτη, Πρόεδρος τοῦ Συνδέσμου, Τακτικοὶ Ἀντιπρόσωποι: Ἀγγελικὴ Μηνιάτη καὶ Τέρψη Λαμπρινοπούλου, Ἀντιπρόεδρος καὶ Σύμβουλος τοῦ Συνδέσμου καὶ Ἀναπληρωματικὲς οἱ κυρίες Κικὴ Κοντογοῦρη καὶ Ἀργυρῶ Σκυλοδήμου, μέλη τοῦ Συνδέσμου. Αὐπηθήκαμε, πού γιὰ λόγους προσωπικοῦ καὶ ἀπροβλέπτου, ἀναγκάσθηκα νὰ ματαιώσω τὸ ταξίδι τους τὴν τελευταία στιγμὴ ἢ Β' Ἀντιπρόεδρος καὶ οἱ Σύμβουλοί μας Ἀλίκη Μαραγκοπούλου, Ἰσμήνη Μεταλινού καὶ Μαρία Χουρδάκη, καθὼς καὶ τὸ μέλος μας κ. Χρυσούλη.

Στὶς ἐκλογὰς γιὰ τὴν ἀνάδειξιν τοῦ νέου Συμβουλίου γιὰ τὴν προσεχῆ τριετία, τὴν Κεϋλανέζα Πρόεδρο κ. Ezlyn Deraniyagala πού γιὰ λόγους προσωπικοῦ δὲν ἐδέχθηκε νὰ ἐπανακλειθῇ Πρόεδρος καὶ γι' αὐτὸ ὁμόφωνα ἐψηφίσθηκε ἰσόβια Ἐπιτιμὴ Πρόεδρος, διαδέχθηκε ἡ Πακιστανὴ Μπεγκοῦ Anwar Ahmed, πού ἦταν Πρόεδρος τῆς Ἐπιτροπῆς Θέσεως Γυναικῶν τοῦ ΟΗΕ καὶ εἶναι σύζυγος τοῦ Πρεσβευτοῦ τοῦ Πακιστάν στὴν Οὐάσιγκτον. Γενικὴ Γραμματεὺς ἐξελέγη καὶ πάλι, ὁμόφωνα, ἡ Πρόεδρος τοῦ Ἑλληνικοῦ Συνδέσμου γιὰ τὰ Δικαιώματα τῆς Γυναίκας.

Τὸ πλήρες κείμενον τῆς Διακηρύξεως καὶ τῶν Ἀποφάσεων τῆς Τεργέστης, δημοσιεύεται σὲ ἄλλη στήλη. Ὁ ἐπανέλθωμε ἄλλωστε μελλοντικὰ σὲ ὀρισμένους ἀπὸ αὐτὰς, μελετῶντας διάφορα θέματα πού ἔχουν ἰδιαίτερη σημασία γιὰ τὴν Ἑλλάδα. Γιατὶ, βέβαια, μερικὰ ζητήματα πού ἐνδιαφέρουν ἄλλες χῶρες - καὶ γι' αὐτὸ περιλαμβάνονται στὶς ἀποφάσεις - δὲν ἐνδιαφέρουν ἢ δὲν ἐνδιαφέρουν πιά τὴν Ἑλλάδα. Ἐκεῖνο ὅμως πού πρέπει νὰ τονισθῇ ἀπὸ τώρα γιὰ ὅποιον ἀπλῶς διαβάσῃ αὐτὰ τὰ κείμενα, εἶναι ὅτι ἡ πραγματικὴ σημασία τους βγαίνει μόνον ἀπὸ μιὰ ἐργασία συνθέσεως. Γιατὶ ἡ ΔΕΓ ἔχει διαιρέσει τὴν ἐργασία τῆς σὲ πέντε Ἐπιτροπὰς: γιὰ τὰ ἴσα πολιτικὰ καὶ ἀστικὰ δικαιώματα, τὰ ἴσα οἰκονομικὰ δικαιώματα, τὴν ἴση ἐκπαίδευση, τὴν ἴση ἠθικὴ καὶ τὴν διεθνή κατανοήσιν. Καὶ εἶναι φυσικὸ πολλὰ ζητήματα νὰ ἐνδιαφέρουν πολλὰς ἐπιτροπὰς καὶ οἱ ἀποφάσεις, ὅσο καὶ ἂν γίνονται προσπάθεια συγκερασμοῦ στὴν λίγη ὥρα τῆς τελικῆς γενικῆς συνελεύσεως, νὰ ἀσχολοῦνται πολλὰς φορὰς μὲ τὸ ἴδιον ζήτημα, μὲ τὸ ἴδιον πάντα πνεῦμα βέβαια, ἀπὸ ἄλλη ὅμως σκοπιὰ, ἀνάλογα ἀπὸ τὴν Ἐπιτροπὴ πού τὸ ἐμελέτησε.

Στὸ ἐφετεινὸ Συνέδριο, οἱ Πρόεδροι τῶν Ἐπι-

τροπών που αναφέραμε προτίμησαν να διαιρέσουν τις περισσότερες αποφάσεις της Έπιτροπής τους σε δύο τμήματα και στο πρώτο μέρος να υπενθυμίσουν αποφάσεις που είχαν ληφθεί παλαιότερα, αλλά που εξακολουθούν να είναι επίκαιρες γιατί τα αίτηματα που περιείχαν δεν έχουν ακόμη ικανοποιηθεί σε πολλές χώρες.

Σάν παράδειγμα αναφέρομε την υπόμνηση διαφόρων διεθνών Συμβάσεων, την υπογραφή ή επικύρωση των οποίων ή ΔΕΓ επιδιώκει από καιρό (π.χ. Σύμβαση 100 της Ι.Ο. για ίση αμοιβή για ίση εργασία, οι Συμβάσεις για την γενοκτονία, για την κατάργηση της δουλείας, της σωματεμπορίας κλπ., για την αναγνώριση και εκτέλεση στο εξωτερικό αποφάσεων διατροφής, Συμβάσεις U.N.E.S.C.O. του 1960 κατά των διακρίσεων εις την Παιδεία κλπ.) ή βασιικών αρχών στις οποίες αναλλοίωτα πιστεύει (π.χ. την ανάγκη αύξησεως του αριθμού των γυναικών στα κοινοβούλια, κοινοτικά συμβούλια και διοίκηση ανάλογα με το ποσοστό των γυναικών στο σύνολο του πληθυσμού της χώρας, η της ίσης δυνατότητας εργασίας και προαγωγής με βάση μόνον τα άτομικά προσόντα και κλίσεις, η της καταργήσεως του διακανονιστικού συστήματος — όπου υπάρχει ακόμα — και της υιοθέτησεως της απόλυτης υπευθυνότητος του ατόμου στον τομέα της ήθικης, των φυσικών παιδιών κλπ., η της ίσης μνησεως και των δύο φύλων στα ζητήματα του νοικοκυριού, της παιδοκομίας, της διαιτητικής και της οικιακής οικονομίας, η της ιδρύσεως καταλλήλων και έπαρκών βρεφοκομικών και παιδικών σταθμών, η της χωριστής φορολογίας των συζύγων κλπ. κλπ.). Με το σύστημα αυτό δεν αφίνονται να ξεχασθούν ζητήματα για τα οποία καμιά φορά έχουμε ήσυχη την συνείδησή μας ότι εκάναμε ότι έπρεπε, με το να ψηφίσουμε κάποτε μια απόφαση η και να κάνωμε μερικά διαβήματα στους αρμοδίους, που κατά κανόνα δεν τελεσφορούν άμέσως. Επίσης τονίζεται το γεγονός ότι δεν είναι άρκετο να ετοιμάση μια Σύμβαση ο ΟΗΕ η ένας μεγάλος διεθνής Όργανισμός. Γιατί πολλές φορές τότε αρχίζει η εργασία των τοπικών σωματείων, που πρέπει να πείσουν την Κυβέρνησή τους να υπογράψη και επικυρώση και έπειτα... να εφαρμόση πιστά το γράμμα και το πνεύμα αυτού που υπέγραψε.

Παράλληλα, σύμφωνα με το γενικό θέμα του Συνεδρίου, που ήταν: «Οί γυναίκες και τα Δικαιώματα του Άνθρώπου—Ίδεώδη και Έφαρμογή», οι περισσότερες αποφάσεις έσχετίστηκαν με την Παγκόσμια Διακήρυξη των Δικαιωμάτων του Άνθρώπου, εις όλες δε τις εργασίες του Συνεδρίου γενικά αναφέρθηκαν συχνά προσπάθειες και εργασίες των Η.Ε.,

U.N.E.S.C.O., E.C.O.S.O.C. και I.L.O. Έτσι η ανάγκη υπογραφής της Συμβάσεως για την κατάργηση της δουλείας, δουλεμπορίου και των παρομοίων θεσμών, συνδέεται με το άρθ. 4 της Διακηρύξεως. Η καταδίκη του Apartheid (του νομικού διαχωρισμού και απαγορεύσεως έπιμιξίας των λευκών και των έγχρώμων, κυρίως εις την Νότιο Άφρική), συνδέεται με το άρθρο 5, τα δε άρθρα 16 και 17 συνδέονται με την απόφαση για την ισότητα στις περιουσιακές σχέσεις των συζύγων και με την απόφαση την σχετική για την Σύμβαση ελευθέρας συνάψεως γάμου, κατωτάτου όριου ηλικίας των μελλονύμφων και της ληξιαρχικής έγγραφης του γάμου. Κατά τον ίδιο τρόπο η απόφαση για την υπογραφή της Συμβάσεως για την εκτέλεση των αποφάσεων διατροφής στο εξωτερικό και η προσεχής μελέτη εκ νέου του προβλήματος των έξωγάμων, παιδιών συνδέεται με το άρθρο 25 (§§ 1 και 2), με το άρθρο 26 συνδέονται διάφορες αποφάσεις σχετικές με την ίση εκπαίδευση (έξαιρεση στην ισότητα γίνεται εδώ μόνο προσωρινά όταν η ΔΕΓ ζητά από τις Κυβερνήσεις να δώσουν προτεραιότητα στα προγράμματα μέσης τεχνικής επαγγελματικής εκπαίδεσεως των γυναικών της υπαίθρου, επειδή προς το παρόν έχουν μείνει πολύ πίσω και πρέπει να φθάσουν το επίπεδο των άνδρών) και το πνεύμα διεθνούς φιλίας που πρέπει να διαπνέη την Παιδεία, με το άρθρο 29 (§§ 1 και 2) συνδέεται η απόφασις που έπιμένει στην πλήρη και όριστική κατάργηση του διακανονιστικού συστήματος, και ούτω καθέξής.

Τελικά, όπως φαίνεται από τις δημοσιευόμενες αποφάσεις αλλά και από το σύνολο των εργασιών του Συνεδρίου, η Alliance προγραμματίζει κυρίως τα εξής για το προσεχές μέλλον, σάν προσπάθειες δικές της η και δια μέσου των σωματείων - μελών της:

I. Στο ζήτημα της εργασίας, με την ευκαιρία μάλιστα της δηλώσεως που έκανε ο Γενικός Διευθυντής της Διεθνούς Όργανώσεως Έργασίας (I.L.O.) ότι κατά την προσεχή δεκαετία της αναπτύξεως, οι γυναίκες πρέπει να θεωρούνται ως το υπ' αριθ. 1 δυναμικόν, η ΔΕΓ θα συνεχίση τις παρατηρήσεις της στην Έκθεση του I.L.O. «Οί γυναίκες εργάτες σε ένα κόσμο που αλλάζει», γιατί πιστεύει ότι η Έκθεσις που υιοθέτησε τον Ιούνιο — Ιούλιο 1964 η I.L.O. επί του θέματος δεν το έχει εξαντλήσει έντελως.

II. Με την βοήθεια της I.L.O. πρόκειται να όργανώση ένα πρώτο Σεμινάριο για τρία Άσιατικά Κράτη για θέματα εργαζομένων γυναικών. Θα ένι-

σχύση δὲ κάθε ἀνάλογη προσπάθεια σωματείων - μελῶν της, ἀρκεῖ νὰ ἀναλάβουν τὴν σχετικὴ πρωτοβουλία οἱ Κυβερνήσεις καὶ τὰ τοπικὰ σωματεία, σὲ συνεργασία μὲ τοὺς διεθνεῖς ὀργανισμοὺς. Γιὰ κάποια ἀνάλογη περίπτωση ἀποστολῆς σὲ Σεμινάριο ἢ ὀπωσδὴποτε ἀνάλογης ὑποτροφίας σὲ Ἀφρικανίδα θὰ χρησιμοποιήσουν τὰ Σουηδικὰ σωματεία - μέλη ἕνα Ταμεῖον ποὺ ἱδρυσαν εἰς μνήμην τῆς Σουηδέζας Ἰσοβίας ἐπιτιμῆς Προέδρου τῆς Alliance, Dr Hanna Rydh, ποὺ ἀπέθανε πρὸ ὀλίγων μηνῶν.

III. Διάφορες ἐνδιαφέρουσες ἐκδηλώσεις πρόκειται νὰ γίνουν τὸ ἔτος 1965, ποὺ εἶναι τὸ 20ὸ ἀπὸ τῆς ἱδρύσεως τῶν Ἑνωμένων Ἐθνῶν καὶ ἔχει ἀνακηρυχθῆ ἀπὸ τὴν 18ῃ Γενικὴ Συνέλευση τῶν Η. Ε. «Ἔτος Διεθνοῦς Συνεργασίας». Μία ἀπὸ τὶς ἐκδηλώσεις αὐτές, ποὺ ἐνδιαφέρει ἰδιαίτερα καὶ τὴν Ἑλλάδα καὶ τὸν Σύνδεσμό μας εἶναι ἡ «Διεθνὴς ἐκστρατεία διὰ Παγκόσμιον Ἀλφαβητισμόν», ὅπως ὀνομάζει ἐπὶ τὸ εὐηχότερον, ἡ ὑπ' ἀριθ. 1937 Ἀπόφασις τῆς Γεν. Συν. τῶν Η. Ε. τὴν καμπάνια κατὰ τοῦ ἀναλφαβητισμοῦ, στὴν ὁποία ἡ ΔΕΓ μετέχει δλόψυχα.

IV. Στὸ ἴδιο σχεδὸν πλαίσιο, ἀλλὰ καὶ μὲ οἰκονομικοὺς ἐπίσης σκοποὺς, τοποθετεῖται ἡ ἀπόφαση ποὺ ἔλαβε ἡ Alliance, μὲ πρόταση τῆς Γερμανίας, νὰ γιορτάζουν κάθε χρόνο τὰ σωματεία-μέλη της, ἀρχίζοντας ἀπὸ τὸ 1965, μιὰ «Διεθνῆ Ἡμέρα», ποὺ θὰ ἔφερνε κοντὰ σὲ κάθε χώρα, ἀνθρώπων διαφόρων ἐθνικοτήτων μὲ λαϊκοὺς χοροὺς, τραγούδια, μύθους, παραμύθια ἀπὸ ἄλλες χώρες, καὶ συγχρόνως θὰ ἦταν μιὰ εὐκαιρία γιὰ νὰ γίνῃ γνωστὸ σὲ ντόπιους καὶ ξένους τὸ ἔργο τῆς Alliance, τοῦ ΟΗΕ, ἡ σημασία διαφόρων διεθνῶν Συμβάσεων ποὺ ἐνδιαφέρουν τὶς γυναῖκες κλπ. Ἡ «Διεθνὴς Ἡμέρα» θὰ μπορούσε νὰ χρησιμοποιηθῆ ἀπὸ τὰ μέλη τῆς Alliance καὶ σὰν ἕνα μέσον ἐξευρέσεως πόρων γιὰ τὸν ἑαυτό τους καὶ γιὰ τὴν ἴδια τὴν διεθνῆ ὀργάνωση.

V. Μεγάλη προσπάθεια θὰ καταβληθῆ ὥστε κάθε Κράτος, μὲ ἐσωτερικὸ του Νόμο νὰ υἱοθετήσῃ καὶ συνεπῶς μετατρέψῃ σὲ νομικοὺς κανόνες δικαστικῶς ἐκτελεστούς, τὶς ἀρχές ποὺ περιέχει ἡ Παγκόσμιος Διακήρυξις τῶν Δικαιωμάτων τοῦ Ἀνθρώπου. Στὸ πλαίσιο τῆς προσπάθειας γιὰ τὴν πληρέστερη κατοχύρωση τῶν ἀτομικῶν δικαιωμάτων τοῦ ἀνθρώπου, ἐγινε λόγος καὶ ἀποφασίσθηκε νὰ μελετηθῆ καὶ προωθηθῆ, ὅπου δυνατόν, ἡ υἱοθέτηση τοῦ συστήματος τοῦ «Ombudsman», ποὺ φαίνεται νὰ ἔχῃ καλὰ ἀποτελέσματα στὴν Σκανδιναβία καὶ τὴν Αὐστραλία. Μὲ τὸ σύστημα αὐτό, κάθε ἄτομο παραπνοούμενο γιὰ ἀδικία ποὺ νομίζει ὅτι ὑπέστη ἀπὸ

τὴν Διοίκηση ἢ καὶ ἀπὸ τὴν ἴδια τὴν Δικαιοσύνη (καὶ κατὰ τοῦτο ἀρχίζει ὁ θεσμὸς νὰ διαφοροποιεῖται ἀπὸ τὸν θεσμὸ τοῦ δικοῦ μας Συμβουλίου τῆς Ἐπικρατείας), μπορεῖ νὰ ἀποταθῆ σχετικὰ πρὸς τὸν Ombudsman, ποὺ ἐδρεύει στὸ Κοινοβούλιο, καὶ ποὺ, γρήγορα, ἀποτελεσματικὰ, χωρὶς ἐξοδα καὶ προσήλωσις στοὺς ξηροὺς τύπους, ἀποδίδει τὴν οὐσιαστικὴ Δικαιοσύνη. Ἐξαιρετο σύστημα, ἀσφαλῶς, ἀλλὰ καὶ... ἐξαιρετοὶ πολῖτες ποὺ δὲν κάνουν κατάχρηση τέτοιων προσφυγῶν καὶ ἐξαιρετοὶ πολιτικοὶ Ombudsmen στοὺς ὁποίους μὲ τὴν ἐμπιστοσύνη μπουρὸν νὰ προσβλέπουν ὅλοι οἱ πολῖτες.

VI. Θὰ συνεχισθῆ ἡ συστηματικὴ μελέτη τοῦ θέματος τῶν ἐξωγάμων (φυσικῶν) παιδιῶν, ὥστε νὰ συμβάλῃ ἡ ΔΕΓ στὴν μελέτη τοῦ ἴδιου τοῦ E.C.O.S.O.C. γιὰ τὴν κατάρτησις κάθε διακρίσεως εἰς βάρος τῶν παιδιῶν αὐτῶν.

VII. Στὸ θέμα τῆς ἴσης ἠθικῆς, ἡ Alliance, λόγω ἰδίως τῆς προσωπικότητος τῆς Προέδρου τῆς Ἐπιτροπῆς της γιὰ τὴν ἴση ἠθικὴ, κ. Collisson, ἡ ὁποία εἶναι καὶ ἀπὸ τὰ δρώοντα μέλη τῆς Federation Abolitionniste Internationale, κάνει ἐκκλήση νὰ τῆς στείλουν ὁποιαδήποτε πληροφορία ἔχει—ἢ θὰ ἔχῃ—κανεὶς σχετικὰ μὲ ζητήματα δουλείας, σωματεμπορίας καὶ τὰ παρόμοια, ὥστε νὰ συνεργασθῆ ἀποτελεσματικὰ μὲ τὸν Αἰγύπτιο Εἰσηγητὴ τῆς Εἰδικῆς Ἐπιτροπῆς γιὰ τὰ ζητήματα αὐτά, τὸν ὁποῖον διώρισε στίς 14 Φεβρουαρίου 1964 ὁ Γενικὸς Γραμματεὺς τοῦ ΟΗΕ. Παράλληλα θὰ ἐξακολουθήσουν οἱ ἐνέργειες γιὰ τὴν σύνταξη ἐνὸς «Σχεδίου Νόμου Τύπου», σχετικοῦ μὲ τὰ ζητήματα τῆς πορνείας.

VIII. Τέλος, στὸν τομέα τῶν πολιτικῶν δικαιωμάτων, ἐκτὸς τῆς ἐντατικῆς προσπάθειας ποὺ τὰ σωματεία-μέλη πρέπει νὰ καταβάλλουν γιὰ τὴν εὐρύτερη καὶ καλύτερη διδασκαλία τῆς ἀγωγῆς τοῦ πολίτου, καθὼς καὶ τὴν ὀργάνωση μαθημάτων, συγκεντρώσεων καὶ σεμιναρίων πολιτικῆς γιὰ ὅσες γυναῖκες ἐπιθυμοῦν νὰ ἀνκμιχθοῦν ἐνεργὰ καὶ ἀξία στὴν πολιτικὴ, ἡ Alliance σκοπεύει νὰ μελετήσῃ τὸν τρόπο μὲ τὸν ὁποῖο οἱ γυναῖκες, στίς διάφορες χώρες, χρησιμοποιοῦν τὴν ψήφου καὶ τὰ πολιτικὰ τους δικαιώματα. Εἶναι ἕνα θέμα πολὺ ἐνδιαφέρον, σύμφωνα ἄλλωστε καὶ μὲ ἀπόφαση ποὺ ἔλαβε ἡ «Ἐπιτροπὴ Θέσεως Γυναικῶν» τοῦ ΟΗΕ, ὅταν ἐζήτησε ἀπὸ τὸν Γενικὸ Γραμματέα τῶν Η. Ε. νὰ τῆς ὑποβίλλῃ κάθε δύο χρόνια μιὰ τέτοια ἐκθεση. Πάντως, ἡ συλλογὴ τῶν πληροφοριῶν δὲν θὰ εἶναι πάντα εὐκόλη, γιὰτὶ ἐνδέχεται νὰ προσκρούσῃ στὴν μυστικότητά τῆς ψήφου καὶ ἐξ ἄλλου ἢ στατιστικὴ ἐπὶ τῆς ψήφου τῶν γυναικῶν ψηφοφόρων δὲν εἶναι

δυνατή στα περισσότερα ανεπτυγμένα Κράτη, όπου τα έκλογικά τμήματα είναι κοινά για άνδρες και γυναίκες ψηφοφόρους.

Από γενικής απόψεως, οι παρατηρήσεις μας από το Συνέδριο της Τεργέστης συνοψίζονται στα εξής :

1) Ἐπήραμε μιὰ ἀπτή ἀπόδειξη δυναμικῆς ἐργασίας. Τὸ Ἴταλικὸ σωματεῖο - μέλος, ἡ Alleanza Femile Italiana, δὲ μπορεῖ ἀσφαλῶς νὰ συγκριθῆ σὲ ἀριθμὸ μελῶν καὶ ἐσωτερικῆ δράση μὲ ἄλλα σωματεῖα - μέλη τῆς ΔΕΓ, ὅπως εἶναι ἰδίως τὰ Ἀγγλοσαξονικά, τὰ Σκανδιναυικά κλπ. Καὶ ὅμως, ἡ ἀφάνταστη δυναμικότης τῆς νέας Προέδρου του, ποὺ εἶναι καὶ κάτοικος Τεργέστης, τῆς κ. Ἄννας Volli, κατώρθωσε νὰ ἐτοιμάσῃ ἕνα Συνέδριο, ποὺ ἀπὸ τὴν ἐπίσημο τοῦλάχιστο πλευρὰ του δὲν ξαναέγινε στὰ μεταπολεμικὰ χρονικὰ τῆς Alliance. Δὲν εἶναι μόνο ἡ ἡγεμονικὴ φιλοξενία, οὔτε τὰ 12 ἑκατομμύρια λιρέττες, ποὺ ὅπως ψιθυρίζεται προῦπολόγισε ὁ Ἴταλικὸς Τουρισμὸς, συνεπικουρούμενος καὶ ἀπὸ πλῆθος ἄλλων παραγόντων, ἐπισημῶν ἢ ἰδιωτικῶν, γιὰ τὰ ἐξόδα τοῦ Συνεδρίου. Πρόκειται κυρίως γιὰ τὸν ἀληθινὸ συναγερμὸ ἐπισημῶν ποὺ ἔγινε μὲ σοβαρότητα, συναίσθηση εὐθύνης, χάρη ἀλλὰ καὶ ἀξιοπρέπεια (κανεὶς Ἴταλὸς δὲν ἐμίλησε ἐπίσημα παρὰ μόνον Ἴταλικά, καὶ ἄς μὴν ὑπῆρχε ταυτόχρονη μετάφραση), ἀπὸ τὸν Πρῶτον τοῦ Πανεπιστημίου, τὸν Δῆμαρχο, τοὺς Νομάρχας, Ἐπαρχοὺς καὶ ἄλλα σὴν μαίνοντα πρόσωπα, μέχρι τοὺς Ὑπουργοὺς, καὶ ἰδίως τὸν Ὑπουργὸ τῆς Δικαιοσύνης, ποὺ ἐνῶ ἀρχικὰ ἀνέβαλε τὴν ἀφιξή του ἀπὸ τὴν Ρώμη, λόγω τῆς ἀπελπιστικῆς, ὅπως ἐνόμιζαν τότε, καταστάσεως τῆς υγείας τοῦ Προέδρου τῆς Ἴταλικῆς Δημοκρατίας, ἐπέμεινε νὰ ἔλθῃ στὴν Τεργέστη τὴν τελευταία ἡμέρα τοῦ Συνεδρίου, γιὰ νὰ κἀνῃ μιὰ ἐπισκόπηση τῆς νομικῆς θέσεως τῆς Ἴταλίδας ἀλλὰ καὶ νὰ ἀναγγεῖλῃ ἐπίσημα ὅτι σὲ Νομοσχέδιο ποὺ μόλις εἶχε ὑποβάλει, προέβλεπε σὲ σημαντικὲς φεμινιστικὲς μεταρρυθμίσεις τῆς Ἴταλικῆς Νομοθεσίας.

2) Διεπιστώσαμε ἀκόμη μιὰ φορὰ τὴν μεγίστη προσοχὴ ποὺ ὅλοι δίνουν στὰ Κράτη τῆς Ἀφρικῆς καὶ τῆς Ἀσίας. Εἶναι γενικὴ συνείδησις ὅτι τὸ καθῆκον τῆς Alliance γιὰ τὶς γυναῖκες τῶν Κρατῶν αὐτῶν εἶναι μεγάλο, ὄχι μόνον γιὰ τὴν ἀπεραντωσύνῃ τῆς ἐκτάσεως καὶ τοῦ πληθυσμοῦ τους, ἀλλὰ καὶ γιὰ τὴν τὰ περισσότερα εἶναι νέα Κράτη, γεμᾶτα ζωντάνια καὶ καλὴ θέληση γιὰ πρόοδο, ποὺ οἱ γυναῖκες τους χρειάζονται περισσότερη στοργὴ καὶ καθοδήγηση ἀπὸ τὶς πρὸ κοινωνικὰ πεπειραμέ-

νες ἀδελφές τους, τοῦ παλαιοῦ κόσμου. Ἡ κατάστασις αὐτὴ εἶναι καὶ καλὴ καὶ κακὴ. Καλὴ βέβαια γιὰ τὴν οἱ γυναῖκες — ὅπως καὶ οἱ ἄνδρες — τῶν ὑπὸ ἀνάπτυξη χωρῶν, ἐπῆραν αὐτόματα σχεδὸν καὶ μονομιᾶς, δικαιώματα ποὺ ἄλλοῦ χρειάσθηκαν αἰῶνες γιὰ νὰ ἀποκτηθοῦν, καὶ γι' αὐτό, στίς ἄγραφες σελίδες τους, εὐκόλα ἐνστερνίζονται ὀρισμένες γενικὲς ἀρχές, ὅταν δὲν προσκρούουν σὲ ἀντίθετη παράδοσι. Τὸ κακὸ ὅμως εἶναι ὅταν τυχὸν πηγαίνῃ κανεὶς βιοῦτερα καὶ ζήτησι ἀλλαγῆ νοοτροπίας στίς περιπτώσεις ἐκεῖνες ὅπου ὑπάρχει ἀντίθετη παράδοσι. Τότε, ἀκριβῶς ἐπειδὴ δὲν ἔχει προηγηθῆ ἐκεῖ καμμιὰ προεργασία, εἶναι δυσκολώτερο νὰ παραμερισθοῦν προλήψεις καὶ νὰ μεταφραστοῦν οἱ ἀρχές τοῦ ἀνεπτυγμένου κόσμου καὶ καμμιὰ φορὰ κινδυνεύουν γιὰ τὸν λόγο αὐτὸ καὶ νὰ ἀντιμετωπισθοῦν μὲ ἀντίδραση μερικὲς ἀληθινὰ προοδευτικὲς ιδέες τῆς Alliance (π. χ. στὰ θέματα καταργήσεως τῆς προίκας, ἰσότητος τῶν συζύγων ἢ γονέων κλπ.).

3) Διαπιστώσαμε ὅτι καὶ στὰ πρὸ «προηγμένα» Κράτη πολλὰ μένουν ἀκόμη νὰ γίνουν (π. χ. στὸν τομέα ἰσότητος στίς σχέσεις γονέων καὶ παιδιῶν, ἐκπαιδεύσεως, ἐργασίας κλπ.), ποὺ ὅμως δὲν γίνονται πάντα εὐκόλα ἀντιληπτά γιὰ τὴν καθὼς ἀνεβαίνει συνεχῶς τὸ ἐπίπεδο τοῦ πολιτισμοῦ, οἱ ἐλλείψεις καὶ ἀνισότητες καλύπτονται ἀπὸ τὴν εὐγένεια τῶν ἡθῶν ἢ τὴν οἰκονομικὴ εὐμάρεια. Οἱ νόμοι ὅμως χρειάζονται ἀκριβῶς γιὰ τὶς περιπτώσεις ὅπου ὑπάρχει ἀνάγκη καὶ ποὺ οἱ διαφορὲς δὲν λύονται μὲ μόνη τὴν ἀβρότητα καὶ τὴν εὐγένεια. Συγχρόνως, σὲ σύγκριση μὲ τὴν Ἑλλάδα, γιὰ μιὰ ἀκόμη φορὰ ἔγινε φανερό ὅτι ἀπὸ νομικῆς πλευρᾶς σὲ πολλὰ σημεῖα ἔχομε προχωρήσει περισσότερο ἀπὸ ἄλλα πρὸ «ἀνεπτυγμένα» Κράτη (π. χ. στὴν Ἴταλία οἱ γυναῖκες δὲν μποροῦν ἀκόμη νὰ γίνουν δικασταί, καὶ στὴν Ἀγγλία ὑπάρχει ἀκόμη διαφορὰ μισθολογίου στοὺς ἄνδρες καὶ γυναῖκες δημοσίους υπαλλήλους), ἐνῶ σὲ γενικὸ ἐπίπεδο, ἢ μᾶλλον σὲ ἄλλους τομεῖς, οἱ Ἑλληνίδες εἶναι σὲ κατώτερη μοῖρα (ἰδίως στὰ χωριὰ καὶ σὲ πτωχὲς λαϊκὲς τάξεις, γιὰ νὰ μὴν ποῦμε τίποτα γιὰ τὶς περιπτώσεις «σφαγῆς» τῶν «ἀτιμασμένων» γυναικῶν μας ποὺ μᾶς κάνουν νὰ ντρεπόμαστε καὶ νὰ πονοῦμε διπλᾶ ὅταν βρισκόμαστε σὲ ἡμερο περιβάλλον ἄλλοῦ.

4) Ἀκούσαμε μὲ προσοχὴ τὰ γεμᾶτα περίσκεψη λόγια τῆς Προέδρου τῆς ΔΕΓ, ποὺ μιλῶντας γιὰ τὰ πολλὰ καὶ δελεαστικὰ προγράμματα καὶ τὶς δυνατότητες συνεργασίας σὲ μεγάλες καμπάνιες, ὅπως τὸ Διεθνὲς Ἔτος Προσφύγων, τῆς καμπάνιας κατὰ τῆς πείνας κλπ. ἐδήλωσε, στὴ λογοδοσίᾳ της ὅτι ἀπαρ' ὅλο τὸν ἐθνουςιασμὸ ποὺ προκαλοῦν στὰ μέλη

της τέτοια προγράμματα και παρ' όλο που η Alliance δεν είχε ούτε αδιάφορη στο πέρασμα του χρόνου ούτε τυφλή για τα μεγάλα προγράμματα αναμφισβήτητης αξίας, εν τούτοις έμεινε προσκολλημένη σταθερά σε ένα σχεδόν αποκλειστικό σκοπό κατά τις έξι δεκαετηρίδες της ιστορίας της: να ανυψώσει την θέση της γυναίκας και, περιορίζοντας έτσι τον σκοπό της, κατέκτησε μια θέση μοναδική μεταξύ των NGO (= των μη Κυβερνητικών Οργανώσεων). Αντιστάθηκε σε κάθε πειρασμό να εξασθενίσει την δραστηριότητά της και να διευρύνει το πρόγραμμά της, για να συμπεριλάβει άλλες μορφές κοινωνικής εργασίας με τις οποίες ασχολούνται πιο ειδικευμένα, οργανώσεις που έχουν ιδρυθεί γι' αυτόν τον σκοπό. Έάν η ΔΕΓ προέβαινε σε αλλαγές για να συμπεριλάβει τέτοιες δραστηριότητες, θα έπρεπε να λάβουμε υπ' όψιν μας δύο σημαντικά αποτελέσματα: 1) Θα έχαναμε την μοναδική μας προσωπικότητα και θα εγινόμαστε ένα μεταξύ πολλών «τμημάτων ψιλικατζιδικού» (Haberdashery), 2) Θα χρειαζόμαστε περισσότερη δύναμη, ένεργητικότητα, προσωπικό και χρήματα από ό,τι έχουμε στην διάθεσή μας για να καλύψουμε κατάλληλα τους ευρύτερους όρίζοντες». Αυτή η βασική σοφία ισχύει και για τον Σύνδεσμό μας για τα Δικαιώματα της Γυναίκας.

5) Έγινε ιδιαίτερα καταφανής η γενική τάση σε διάφορα Κράτη να συνεργάζονται τακτικά οι Κυβερνήσεις για κοινωνικά, νομικά και οικονομικά θέματα που άφορούν τις γυναίκες, με τις τοπικές γυναικείες οργανώσεις. Και τα αποτελέσματα φαίνεται ότι είναι πολύ καλά. Τόσο, που το E.C.O.S.O.C., με πρόταση της «Έπιτροπής Θέσεως Γυναικός» των Η.Ε. υποδεικνύει στα Κράτη (και η Alliance έψήφισε και συγκεκριμένη απόφαση) να συστήσουν επίσημα έθνικές τοπικές ή περιφερειακές Έπιτροπές για την μόνιμη εξέταση των ζητημάτων αυτών, με συμμετοχή αντιπροσώπων της Κυβερνήσεως αλλά και ιδιωτών με κατάλληλα προσόντα.

6) Έπιβεβαιώθηκε και πάλι ότι πολλά μπορεί να επιτύχει ένα Κράτος με την σωστή και έγκαιρη παρακολούθηση διαφόρων ευκαιριών που παρουσιάζονται διεθνώς, από τις έθνικές έπιτροπές για την U.N.E.S.C.O., τα Η.Ε. κλπ. Ίσως και στην Ελλάδα να μπορούσαν να ζωντανέψουν λίγο οι Έπιτροπές αυτές ή, εν πάση περιπτώσει, να συνεργάζονται στενότερα και αυτές και οι διάφορες επί μέρους Κρατικές Έπιτροπές, με τις τοπικές γυναι-

κείες οργανώσεις, για να μη χάνονται ένδεχόμενες ευκαιρίες διεθνών σεμιναρίων ή γενικότερης βοήθειας.

7) Και μια διαπίστωση που ενδιαφέρει άμεσώτατα το έθνικό μας ζήτημα. Το διεθνές κοινό είναι απόλυτα μη ένημερωμένο για την πραγματική τοποθέτηση του Κυπριακού καθώς και για τα προβλήματα του Έλληνισμού της Τουρκίας. Από το Καταστατικό της και από σοφή πρακτική πείρα, η Alliance αποκλείει κάθε πολιτική συζήτηση — επίσημα τουλάχιστον —, ιδίως όταν βάζει αντιμετώπιση Κράτη στα όποια έχει σωματεία-μέλη της. Συνεπώς επίσημα θέμα Κύπρου ή Τουρκίας δεν μπορούσε να θιγεί. Η αντιπροσωπεία μας όμως είχε ευρύ πεδίο διαφωτίσεως σε άρκετους μειονομένους συνέδρους, ιδίως Σκανδιναυές, Γαλλίδες, Αμερικανίδες, Έλβετίδες, Ιταλίδες, μορφωμένες και καλής πίστεως, που με άληθινό ενδιαφέρον ζητούσαν να κατατοπισθούν, όμολογώντας ότι, παρά τις προσπάθειές του, το κοινό στον τόπο τους, δεν μπορεί να βγάλει κανένα συμπέρασμα, σχετικά με όσα τους έλέγαμε, διαβάζοντας τον ντόπιο Τύπο του. Από τα σημεία που νομίζουμε ότι τους έκαναν την μεγαλύτερη έντύπωση σημειώνουμε, όχι μόνο την μεγάλη διαφορά ποσοστού στη συγκρότηση του πληθυσμού της Κύπρου (αυτό ήταν σχεδόν το μόνο που κάπως ήξευραν), αλλά κυρίως α) η διαβεβαίωση ότι οι Έλληνες και Τούρκοι πράγματι έζούσαν άρμονικά προηγουμένως και ότι παρ' όλα όσα έγιναν θα μπορούσαν να ξαναζήσουν μαζί χωρίς μίσος και φόβο αντιποίνων, όπως κανένα αντίποινο δεν έγινε στην Τουρκική μειονότητα στην Ελλάδα, β) ότι το αίτημα για την Ένωση της Κύπρου (ή αργότερα της Βορείου Ηπείρου) δεν είναι αποτέλεσμα «σωβινισμού» της Ελλάδος, αλλά η φυσική συνέχεια άπελευθερώσεως «άλυτρώτου» Έλληνικής γής (δεν έχουν ιδέα φυσικά από Έλληνική ιστορία, από το Βυζάντιον μέχρι το 1940 τουλάχιστον) και γ) ότι η ανάμιξις έρωμένου ως «Έθνάρχου» δεν είναι κάτι σαν Έλληνική απομίμησις, ... «παπικής αναμίξεως» στην πολιτική, αλλά η συνέχεια της δράσεως μιας όλόκληρης σειράς πατριωτών έρωμένων, στην ύπαρξη, και συχνά στην θυσία, των οποίων όφειλεται, κατά μέγα μέρος, ότι διατηρήθηκε επί 400 χρόνια και ξαναγεννήθηκε ο νεώτερος Έλληνισμός. Ίσως τα σημεία αυτά θα έπρεπε να περιληφθούν στην προσπάθεια που κάνουν οι άρμόδιοι εδώ για να διαφωτίσουν δίκαια και αποτελεσματικά την διεθνή κοινή γνώμη.